

เทศน์เช้า วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺสฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ สัจธรรมๆ สัจจะความจริง มนุษย์แสวงหาสิ่งนั้น มนุษย์เกิดมากกว่า
เติบโตขึ้นมาใช้ชีวิต เราจะมีความสุขๆ ตอนเด็กน้อย แต่ความจริงโดยทั่วไป เวลาคนทุกข์คนยาก
ขึ้นมา เด็กน้อยมันขาดแคลนกันทั้งนั้นนะ แต่ถ้าเกิดมาด้วยบุญกุศล เขาจะมีความสุขของเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา ศาสนามีความสำคัญกับ
สิ่งมีชีวิตนะ คุณสิ เวลาสัตว์มันอยู่ในป่า เวลาเห็นฟ้าเหลืองๆ มันยังว่าสิ่งนั้นเป็นที่ปลอดภัย เขต
วัดๆ เป็นเขตอุทยาน เขตอุทยานเขางดเว้นไว้ เขาไม่ทำลายกันๆ สัตว์มันยังรู้ได้ไง แล้วมนุษย์
ทำไมจะไม่มีความรู้ไ้

ถ้ามนุษย์มีความรู้นะ เราเกิดเป็นมนุษย์ คนที่มีศาสนาเป็นทะเบียนบ้าน แต่ไม่มีศาสนา
ประจำหัวใจ เขาเป็นคนที่ขาดโอกาส แต่เขาเองเป็นความมั่นใจของเขาว่าเขามีความสุขของ
เขา เราไปวัดไปวา เราต้องเสียเวลาของเรา เราต้องขวนขวายของ เราต้องปากกัดตีนถีบของเรา
สมบัติของเราหามาเป็นสมบัติของเราแล้วทำไมเราต้องเสียสละของเราไป นี่เขาคิดแต่
ผลประโยชน์ที่เขาเห็นโดยสายตา แต่เขาไม่คิดถึงหัวใจของคนที่มีคุณค่า

พ่อแม่ที่มีคุณธรรม ลูกเกิดมามีแต่ความสุข เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในประเทศ
ที่พ่อแม่เป็นสัมมาทิฐิ เป็นพ่อแม่ที่ดีงาม เห็นไหม เกิดมาพ่อแม่เป็นมิจฉาทิฐิ สอนให้เห็นแก่
ตัว สอนให้มีแต่ความเอารัดเอาเปรียบเขา มันมีความสุขทุกข์ความยากไปทั้งนั้นนะ เห็นไหม เกิดใน
ประเทศอันสมควร เวลาเกิดมาแล้วเกิดมาด้วยบุญกุศล บุญกุศลมาจากไหน บุญกุศลมาจากการ
กระทำ

ดูพระเราจะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ต้องเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาด้วยการจงกรม นั่งสมาธิ
ภาวนา จะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาได้ เป็นพระอรหันต์ด้วยมรรคในหัวใจของตน เป็นด้วยศีล ด้วย
สมาธิในใจของตน

ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนานั้นไม่มีผล ในหัวใจดวงใจไม่มีศีล สมาธิ ปัญญา ไม่มีสติปัญญาขึ้นมา จะเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาไม่ได้ แล้วเป็นพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาอย่างไร

เวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมามันเริ่มต้นตั้งแต่ศรัทธาความเชื่อ คนเราไม่มีศรัทธาความเชื่อ ไม่มีความปรารถนาที่จะสร้างบุญกุศลในใจของตน จะเอาแต่วัตถุๆ วัตถุในคลังสินค้ามหาศาลนะ เวลาประเทศที่เขาภิภักดิ์ ใ้อ์ที่โกดังสินค้าเขาปล้นชิงเลยละ มันเป็นของที่กองอยู่นั้นไง

แต่สิ่งที่มีคุณค่า สิ่งที่มีคุณค่าคือน้ำใจของคนใจ น้ำใจ เห็นไหม เราเกิดในประเทศอันสมควร เกิดในพ่อแม่ที่สัมมาทิฐิ พ่อแม่ที่มีความอบอุ่น เราเกิดมาๆ นั้นนะบุญกุศลทั้งนั้นนะ เวลาเกิดมาแล้วเกิดเป็นพุทธที่ทะเบียนบ้าน เขาขาดโอกาส โอกาสที่เขาจะได้คุณงามความดีของเขา นี่ขาดโอกาส โอกาสที่เป็นธรรมๆ ในหัวใจอันนั้นมีค่ามากๆ เพราะว่ามนุษย์นี่มีการพลัดพรากเป็นที่สุด มนุษย์ต้องตายทั้งหมด คนที่ต้องตายทั้งหมดเขาไม่มีเสียบียงของเขา เขาไม่มีบุญกุศลของเขา เขาไม่มีคุณงามความดีของเขา ในเมื่อจิตมันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ใครจะปฏิเสธ ใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อมันเป็นสิทธิ์ แต่ความจริงๆ ตายแล้วต้องเกิดหมด ถ้ามันไม่เกิดๆ นี่มันนั่งมาจากไหน

จิตหนึ่ง มนุษย์เกิดมาคนหนึ่งก็ได้ชีวิตหนึ่ง แล้วคนมันมาจากไหน ๖๐ ล้านคน คนมาจากไหน ๗๐ ล้าน ๘๐ ล้าน มันมาจากไหน มันมาจากไหน นี่จิตที่มันรอเกิดมหาศาล ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกนะ มันเหมือนกับเต่าตาบอดอยู่กลางทะเล ถ้ามันโผล่ขึ้นมาจะถ้าเป็นบ่วง เอาบ่วงไปวางไว้ ถ้ามันเกิดในบ่วงนั้นจะได้เกิดเป็นมนุษย์ แล้วสิ่งที่ไม่ได้เกิดเป็นมนุษย์อีกมหาศาลเลย แล้วอีกมหาศาล สิ่งที่มีมหาศาลเขารอเกิดๆ นะ

แต่เราเกิดมาแล้ว เราเกิดมาแล้วเราขาดโอกาส ขาดโอกาสทำคุณงามความดีในใจของเรา ถ้าเราขาดโอกาสทำคุณงามความดีในใจของเรา คุณงามความดีในใจของเราคืออะไร คือความสุข ถ้าคนรู้จักพอนะ มันจะมีความสุขของมัน คนเราไม่รู้จักพอ เลยขาดแคลนไปตลอดเวลา แต่ขาดแคลน ก็เลสมันหลอก เราเป็นเหยื่อของกิเลสตัณหาความทะยานอยากในใจของเราเอง

ผู้ที่หวังดีๆ ผู้ที่ใฝ่ดีเขาพยายามชวนชววยของเขานั้นเป็นเหยื่อหรือไม่ ถ้าเป็นเหยื่อๆ มันดีและชั่ว ถ้ามันดีและชั่วนะ สิ่งที่เป็นคุณงามความดีเป็นมรรค สิ่งที่เป็นคุณงามความดีนี้เป็นเครื่องดำเนิน ดำเนินไปไหน

สิ่งที่แสวงหามันขาดแคลนๆ ถ้ามันขาดแคลน ขาดแคลนทางโลก ทางโลกขาดแคลน เห็นไหม มาบวชเป็นพระ มาบวชเป็นพระก็ขาดแคลนไง คุณสิ พระสิวลีไปที่ไหน ลากสักการะ มหาศาล

นี่ก็เหมือนกัน พระเราเวลาไปรดงค์ในป่านะ ถ้าคนมีบุญกุศลนะ ใดๆ ใดๆ มันก็เจอ หมูบ้าน มันก็เจอบ้านคนจนได้แหละ ถ้าชาวพุทธๆ เขาเองเขาก็ใส่บาตร เห็นไหม เวลาหลวงปู่มัน ท่านไปอยู่ทางภาคเหนือ เวลาไปบิณฑบาตกับชาวเขา เขาไม่รู้เขาว่าตุ้มเอาอะไร มาเอาข้าว เอา ข้าวสารหรือเอาข้าวสุก เอาข้าวสุก

นี่เวลาตุ้มเอาอะไรๆ สอนเขาได้ ถ้าสอนเขาได้ เขาทำแล้ว ชาวป่าชาวเขา เขาต้องทำอะไรข้าว ของเขา กว่าจะเกิดเม็ดข้าวของเขา กว่าจะเก็บเกี่ยวมาเป็นอาหารของเขา แล้วนี่ตุ้ม ตุ้มผู้ทรงศีล ตุ้ม ต้องการอะไร ถ้าตุ้มต้องการข้าว เขาได้หุงข้าวแล้วเอาข้าวใส่บาตรตุ้มไป เขาจะมีความภูมิใจไหม เขาจะมีความสุขไหม

ไอ้ข้าวที่อาบเหงื่อต่างน้ำมา กว่าจะได้ข้าวสักรวงหนึ่ง กว่าจะมาเป็นอาหาร แต่เขาได้ใส่ บาตรตุ้มไปด้วยความชุ่มชื่นในหัวใจของเขา ถ้าชุ่มชื่นในหัวใจของเขา เขามีความสุขของ นี่ถ้าบุญ กุศลมันเป็นอย่างนั้นไง ถ้าบุญกุศลเป็นอย่างนั้น หัวใจที่มันฉลาด ถ้ามันรู้จักพอๆ มันจะมีความ อบอุ่นในใจ

เราเกิดมาเราก็เป็นคนคนหนึ่ง เราเกิดมาเราก็มีอำนาจวาสนาเราก็ได้ทำหน้าที่การงานของ เรา เราก็มีทรัพย์สินสมบัติเพื่อเลี้ยงชีพของเรา เราไม่ตกต่ำ เราไม่ด้อยค่าเหมือนพวกยากเข็ญใจ คน ไร้บ้านๆ เราก็ยังมีบ้านของเราละ ถ้ามันคิดเป็นนะ มันจะมีความสุขของมันไง ไม่เป็นเหยื่อของ กิเลสตัณหาความทะยานอยากไง ถ้าเป็นเหยื่อของกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เห็นไหม ไม่ พอๆ จะหามา

หามาทำไม หามากองไว้นั้นใช่ไหม หามาด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก เอ้ารดเอา เปรียบเขาใช่ไหม แต่ถ้าเราหามาด้วยบุญกุศล ครูบาอาจารย์ของเรา คนจนผู้ยิ่งใหญ่ หลวงตามี บริหาร ๘ หาเงินมาช่วยชาติเป็นหมื่นๆ ล้าน ทองคำสิบกว่าตัน หามาทำไม หามาเพื่อหัวใจของ ประชาชนชาวไทย หัวใจของประชาชนชาวไทย เวลาลดหย่อนค่าเงินบาท มันไม่มีทางไป พอไม่มีทาง ไป มันไม่มีที่พึ่ง คนไม่มีที่พึ่ง คนแตกตื่น คนไม่มีหลักไม่มีเกณฑ์ ท่านออกมาบอกว่า เราจะช่วย เราจะช่วย ประชาชนทั้งหมดเลยหวังพึ่งๆ

ไอ้เงินนั้นนะ ไอ้เงินหมื่นกว่าล้าน ไอ้ทองคำสิบกว่าตัน มันเป็นแค่ปลายเหตุ ต้นเหตุคือกรรมไง ต้นเหตุคือประชาชนอย่าแตกตื่นไง ถ้าเราสามัคคีกัน เราร่วมมือกัน เราสามารถฟื้นฟูได้ไง ถ้าเราฟื้นฟูได้ พอประชาชนเริ่มมีหลักเกณฑ์ ประชาชนไม่แตกตื่น เรามาร่วมกัน สละกันคนละบาทสองบาทเพื่อให้ค่าเงินของเรามันมีค่าขึ้นมา นี่บุญกุศลเป็นแบบนี้ คนจนผู้ยิ่งใหญ่เขาทำบุญกุศลๆ เป็นเครดิต เป็นความเชื่อ นั่นพูดถึงทางโลกนะ แต่จริงๆ แล้วไม่ใช่ความเชื่อ ความเชื่อแก้กิเลสไม่ได้

ศรัทธาความเชื่อ เราเชื่อแล้วเราค้นคว้าในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เห็นไหม อย่าเชื่อแม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ ถ้าคนปฏิบัตินะ แต่ใหม่ๆ ต้องเชื่อ ถ้าไม่เชื่อนะ คูลี เราเร่ร่อน เราขาดโอกาส เราเป็นคนที่ไม่มีความสามารถ เราก็ต้องเชื่อคนหูดีตาดีก่อน เราต้องเชื่อศาสดาของเราก่อน เชื่อแล้วเราก็มาศึกษามาค้นคว้า พอค้นคว้าถ้าจิตมันได้ธรรมโอสถๆ จากเริ่มที่ว่าทำไมเป็นอย่างนั้น ทำไมเป็นอย่างนั้น พอมีธรรมะเข้ามาแก้ไข มันมาแยกแยะนะ เราเห็นความจริงของสังขาร

พอเห็นความจริงของสังขาร ความจริงเป็นสิ่งที่ไม่ตาย ความจริงเป็นความจริงแท้ แต่ไอ้ความจอมปลอม ไอ้ความรู้สึกนึกคิดของเราจอมปลอม ความจอมปลอมอยู่ไม่ได้หรอก อารมณ์ความรู้สึกเราอยู่ไม่ได้ แต่ความจริงเป็นความจริงวันยังค่ำ คนมันเกิด แก่ เจ็บ ตาย คนเกิดทำอะไรตายเท่านั้น คนเราเกิดมาต้องชราภาพ คนเราเกิดมาเป็นความจริงๆ ความจริงที่แน่นอนด้วย แล้วความจริงที่แน่นอน เห็นไหม ทำให้เราคงที่ไม่ได้หรอก โลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา แล้วที่ว่าศาสนาสอนถึงความสุขๆ ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ ถ้าเป็นวิมุตติสุข สุขจริงๆ มันเป็นอย่างไร

สุขจริงๆ ก็อึดเต็มในใจของใจดวงนั้นไง ใจดวงนั้นไม่เป็นเหยื่อของกิเลส ไม่ให้กิเลสมันชักนำไป ไม่ชักนำเพราะอะไร มันคิดอยู่อย่างนี้ มันคิดอยู่ตลอดเวลา มันฟังชานตลอดเวลา มันพยายามหลอกเราตลอดเวลา ก็มีศรัทธา ถ้ามีศรัทธามีความเชื่อ คนมีความเชื่อมั่น คนมีความเชื่อมั่นทำสิ่งใดก็จะประสบความสำเร็จ คนไม่มีความเชื่อมั่น คนไม่มีหลักการ อยู่ทางโลกก็ลุ่มๆ ดอนๆ มาปฏิบัติเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เขาก็เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา เราก็เดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ทำไมเขาเดินจงกรมแล้วเขามีความสุข เขานั่งสมาธิแล้วเขามีแต่ความสุขเพิ่มขึ้น ไอ้เรานั่งสมาธิแล้วทำไมมันทุกข์มันร้อน ไอ้เราเดินจงกรมแล้วเกือบเป็นเกือบตาย ทุกข์เกือบตาย

สิ่งที่ว่ากรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน คนเกิดมาแล้วมีบุญกุศล มีอำนาจวาสนามาของเขา คนที่มีอำนาจวาสนาแล้วถ้ามีสติปัญญาด้วย เขาเอาอำนาจวาสนาของเขาสร้างคุณงามความดี คนที่มีอำนาจวาสนามา ด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยากเหยียบย่ำทำลายเขา มีโอกาสแล้วไม่รู้จักทำไง เวลาเรามีอำนาจวาสนา จริตนิสัยๆ ใครทำมาอย่างไร ใครทำมาอย่างไรเป็นจิตใต้สำนึก

ความคิดเล็กๆ สังกตติ เด็กบางคนจะคิดดีๆ เด็กบางคนเกเร เด็กบางคน เห็นใหม่ คนเราไม่ใช่ดีเพราะการเกิด คนเราดีเพราะการกระทำ สิ่งที่มีนัยคิดดีๆ ถ้ามันส่งเสริมให้มันดีขึ้นมันก็เป็นประโยชน์ขึ้นไป สิ่งที่เกิดเกเร เราก็พยายามอบรมสั่งสอนของเราให้ดีขึ้นมาใช้ใหม่

นี่ก็เหมือนกัน หัวใจของเราที่มันคิดๆ มันก็มาจากอำนาจวาสนาของคน มันคิดอย่างไร ถ้ามันคิดแบบโลก เราเป็นผู้ยิ่งใหญ่ เราไม่นับถือศาสนาใดๆ เลย เราไม่เชื่อใครทั้งสิ้น เรามีปัญญามาก

นั่นนะพวกนั้นพวกว่าเหวดีแต่ปาก คนเรากลับตายทั้งนั้นนะ พอมันกลัวตาย เวลาตายแล้วไปไหน ตายแล้วไปไหน แต่เวลาทำคุณงามความดีนะ จิตตกหอบดีเวลาเขาจะตาย รถม้าจากเทวดามารับเขาเห็นๆ นะ รับเห็นๆ เลย ถ้าคนทำบุญกุศลสูงส่งจนบุญเต็มอ้อมจะเป็นอย่างนั้น อย่างเรามันทำจริงๆ กลางๆ ทำไปแล้วก็ล้งเลงสย

ทำไปแล้วมันก็ครั้งๆ กลางๆ นี่แหละ แต่ถ้าคนเราทำชั่วนะ ถึงที่สุด เทวทัต ธรณีสูบไปเลย สดๆ ร้อนๆ นี่ความจริงเป็นความจริงวันยังค่ำ แต่มันไม่เกิดกับเราไง เราก็เลยสงสัยกันอยู่นี่ไง แต่ถ้าเรามั่นใจของเรา มีศรัทธาความเชื่อแล้วเราศึกษาของเรานะ ศึกษาของเรา แม้แต่ธรรมโอสถ์ก็ทำให้เราพ้นจากความล้งเลงสย ทำให้จิตใจเราอบอุ่น ทำให้เรามีที่พึ่งที่อาศัยนะ จิตใจมันไม่ว่าเหวโง่ จิตใจคนที่ไม่มีความกลัวว่าเหวมากนะ แล้วถ้าเรามีความมั่นคงในหัวใจแล้ว เราจะเอาความจริงของเรา รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง

คนที่ไม่ได้กินอาหาร ฟังเขาบอกร้อยๆ เราก็จินตนาการของเราไป วันไหนเราได้กินอาหารนั้น เราก็จะรู้ว่ามันอร่อยหรือไม่อร่อยจริงตามที่เราได้กินอาหารนั้น นี่ก็เหมือนกัน หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกออกโธ จิตใจของเรามันเคยกินแต่กิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันเป็นเหยื่อ กิเลสมันล่อมันหลอก มันเป็นเหยื่อของกิเลสมาตลอดเวลา เราก็หายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกออกโธ นี่เป็นพุทธานุสติ เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าๆ ถ้าเรา

ภาวนาแล้วไม่หลง นึกถึงพระธรรมก็ได้ นึกถึงพระสงฆ์ก็ได้ นึกถึงมรรณานุสติก็ได้ วิธีการทำความสงบ ๔๐ วิธีการ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เห็นไหม นี่สมาธิธรรม รสของสมาธินะ รสของความสงบ สุข

รสของที่เป็นเหยื่อกิเลส ที่กิเลสมันหลอกมันลวง ที่มันคิดไปฟุ้งซ่านตลอดไป นี่พุทโธๆ ก็คิดเหมือนกัน คิดเพื่อหยุด คิดเพื่อพุทโธะ คิดเพื่อความรู้ เวลามันหยุดของมัน มันเบาบางของมัน นี่รสของธรรมชนะซึ่งรสทั้งปวง เรารู้รสของเรา นั่นรสชาติแท้ๆ นี่ปัจเจกตั้ง สันทิภูฏิกโกใจ การประพฤติปฏิบัติมันต้องมีผลของความสงบ มีความชุ่มชื้น มีความอบอุ่นในหัวใจใจ แล้วอบอุ่นในหัวใจอบอุ่นอย่างไร

เราไม่รู้ใจ รสเราก็กินอาหารเลิศรส แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นะ น้ำฝนใสสะอาด จืดสนิท ไม่มีโทษใดๆ ทั้งสิ้น อันนี้พอมันสงบเข้า งามนะ โอ๊ย! มันเป็นอย่างไร มันไม่ใช่รสความทุกข์ใจ เวลามันโลภ อู๊ย! ความโลภมันตะเกียกตะกายนะ มันหลอกหัวใจไป เวลาหลง หลงไม่รู้จักตัวเองเลย เวลาโกรธนี่แหม! ฉันทันคนแน่ ฉันทันคนเก่ง มึงรู้ใหม่ว่า พอกูซื้ออะไรนั่นนะ โอ๊ย! มันภูมิใจ นั่นนะเวลารสอย่างนั้นมันรู้จัก

เวลามันปล่อยวางนะ ปล่อยวางมาเป็นจิตสนิท สิ่งที่เป็นรสของธรรมมันไม่รู้จัก แต่ถ้าทำบ่อยครั้งเข้าๆ เราจะเห็นคุณค่า

แม้แต่ในปัจจุบันนี้แหละ เราก็ยังรู้เลยว่าอาหาร อาหารคลีนเขากินกันเพื่อสุขภาพๆ เพื่ออะไร เพื่อสุขภาพของร่างกายนี้ นี่ก็เหมือนกัน ความรู้สึกนึกคิดเวลามันกระตุ้นหัวใจขึ้นไป มันมีรสชาติ มีความทุกข์ความยาก มันแผดเผาที่เราชอบ เราเคยชินกับมัน แต่เวลามันจะสงบระงับเข้ามา เรากลับไม่เคยชิน ไม่รู้จักมัน แต่เราอยู่กับความสุข ความสงบระงับอย่างนี้บ่อยครั้งเข้าๆ เราจะเห็นคุณค่ามัน เอ! รู้จักพอเนาะ ทรัพย์สมบัติเราใช้จนตายก็ไม่หมดหรอก ลูกหลานเรานะ เราก็ให้มีการศึกษา เขาเองเขาก็ต้องทำหน้าที่การงานของคน คนอยู่ในโลกต้องมีหน้าที่การงานเพื่อดำรงชีพ เราจะไปตื่นเต็นอะไรกับโลก เราจะวิตกกังวลอนาคต คนนั้นจะเป็นอย่างนี้ คนนี้จะเป็นอย่างนั้น แล้วเราจะไปอย่างนี้ เราจะไปอย่างโน้น ทุกข์ยากไปหมดเลย

มันเป็นกรรมของสัตว์เราปรารถนาดีกับเขาขนาดไหน เขาก็ว่าเราคิดไม่ดีกับเขา เราหวังดีกับใครก็แล้วแต่ เขาก็ไม่ไว้วางใจเราทั้งนั้น นี่กิเลสใครกิเลสมัน กิเลสของเขาก็เป็นกิเลสของเขา กิเลสของเรา เราก็ดูแลของเรา

ของที่แสวงหามาก็พอใช้พอสอยแล้วละ ไอ้สมบัติความจริงของเรา เวลาคนตายเราเกาะโลงๆ มันสายเกินไปนะ นี่ก็เหมือนกัน เราทำคุณงามความดี ทำทานร้อยหนพันหนไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับทำสมาธิได้หนหนึ่ง ทำสมาธิได้ร้อยหนพันหนไม่เท่ากับเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมาหนหนึ่ง เราทำทานถึงพันหน เรามาถือศีล ๕ ของเรานั้นดีกว่าทำทาน

นี่เขาบอกเราต้องทำบุญเท่านั้น ไซ้ไหมถึงได้บุญ ทำบุญเท่านั้นถึงได้บุญ

ถือศีลก็ได้บุญ ทำความสงบของใจก็ได้บุญ มีน้ำใจที่เมตตาก็ได้บุญ กิเลสๆ มันก็ได้บุญ บุญไม่ใช่การเสียสละเฉพาะเรื่องทานอย่างเดียว บุญมันได้มาหลายทาง เห็นไหม บุญได้มาด้วยความอบอุ่นในบ้าน บุญได้มาด้วยการดูแลพ่อแม่ บุญได้มาด้วยการเจือจานหมู่ญาติ บุญมันได้มาตั้งหลายทาง บุญไม่ใช่ว่าต้องมาเสียสละทานได้บุญๆ คนโง่เท่านั้นนะมันจะบอกว่าต้องทำทานอย่างเดียว

เรารู้จักฝึกหัด รู้จักภาวนาของเราละ เราจะทานความโลภ ความโกรธ ความหลง ไอ้ความโกรธ ไอ้ความไม่ดีในใจ เราจะเสียสละทานออกไป แต่เสียสละไม่ได้ เพราะการเสียสละนี้มันต้องเสียสละด้วยมรรค ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญา ด้วยปัญญาแยกแยะแก้ไขในหัวใจของเรา เราจะเป็นผู้มีโอกาสไฉน

ไอ้พวกที่บอกว่า เขาเก่ง เขากลับ เขามีความสามารถ เขาเป็นคนขาดโอกาส แต่เขาไม่คิดว่าเขาขาดโอกาส เพราะเขาไม่เห็นคุณค่าของบุญกุศล เขาไม่เห็นคุณค่าของธรรม เขาเห็นคุณค่าของทรัพย์สินสมบัติ เขาเห็นคุณค่าของคนยกย่องสรรเสริญ

แต่ถ้าเรามีโอกาสแล้วเราพยายามประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้ามันมีคุณธรรมของเราขึ้นมา เราเป็นคนที่มีโอกาสแล้วพยายามไขว่คว้า พยายามกระทำของเราขึ้นมาให้เป็นสมบัติของเรา ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต เอวัง